

---

**Kyrkomötet**  
**Kyrkolivsutskottets betänkande 2021:8**

## **Nya sätt att vara kyrka**

---

### **Sammanfattning**

I detta betänkande behandlas motionerna 2021:28 och 2021:41. Båda motionerna handlar om församlingsutveckling. När det gäller motion 2021:28 anser utskottet att det är ett omfattande och svårt arbete att identifiera sådana församlingar som motionären refererar till. När det gäller motion 2021:41 anser utskottet att Nya sätt att vara kyrka redan har prövats. I de församlingar där strategin visat sig vara framgångsrik, bör strategin integreras i församlingarnas ordinarie verksamhet. Utskottet föreslår att motionerna ska avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

### **Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut**

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2021:28,
2. avslå motion 2021:41.

### **Motionernas förslag**

#### **Motion 2021:28 av Anna Karin Hammar, Bygga församling**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta dokumentera, analysera och förmedla erfarenheter av att ”bygga församling” och av dynamisk, öppen, evangelisk och inkluderande församlingsväxt i Svenska kyrkan.

#### **Motion 2021:41 av Berth Löndahl och Leif Nordlander, Nya sätt att vara kyrka**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta erforderliga medel i fem år för att inrätta stiftsöverskridande samordnare och inspiratörer för Nya sätt att vara kyrka.

### **Bakgrund**

#### **Nya sätt att vara kyrka**

Strategin Nya sätt att vara kyrka har sitt ursprung i den anglikanska kyrkan, Church of England. Flera stift och församlingar har under 2000-talet haft kontakter med den anglikanska kyrkan för att inspireras av deras arbetssätt. Sedan 2013 finns ett nätverk som heter Nya sätt att vara kyrka. Nätverket består av en ledningsgrupp och cirka 300 personer. Nätverket erbjuder olika former av främjande som skrivet material, inspirationsfilmer och föreläsningar. Nätverkets syfte är att bidra till att stärka Svenska kyrkans förmåga att visa vad kristen tro innebär och identifiera nya lösningar inspirerat av Nya sätt att vara kyrka.

Till 2015 års kyrkomöte inkom en motion om Nya sätt att vara kyrka (se nedan). Med anledning av den fick kyrkostyrelsen i uppdrag att avsätta resurser för arbetet med Nya sätt att vara kyrka. Kyrkostyrelsen anslog 3 250 000 kronor för Nya sätt att vara kyrka, som ett delprojekt i den större satsningen Dela tro – dela liv. Projektet genomfördes under åren 2016 och 2017 i samarbete med Växjö och Linköpings stift, Sensus studieförbund samt EFS. Delprojektets projektledare var anställd på EFS nationella kansli.

I slutrapporten för Dela tro – dela liv 2019, omnämns delprojektet Nya sätt att vara kyrka. Projektet beskrivs som ett av de tre delprojekt som fått störst spridning, i betydelsen att kyrkoherdarna har haft kännedom om den egna församlingens/pastoratets projektmedverkan. Vid en granskning av de drygt 30 projekten i Dela tro – dela liv framgår att det fanns beröringspunkter mellan de olika delprojekten både när det gällde innehållet och hur projekten organiserades. Med detta följer att det finns en svårighet att särskilja den församlingsutveckling som specifikt var ett resultat av Nya sätt att vara kyrka. I rapporten anges att det främst var församlingar i Göteborg, Skara, Luleå, Lund, Linköping och Växjö stift samt samarbetskyrkor eller församlingar knutna till EFS, som tydligast arbetade med strategin Nya sätt att vara kyrka.

### **Bygga kyrka**

Begreppet ”bygga kyrka”, är ett begrepp för att beskriva de församlingar som kännetecknas av levande, dynamiska, inkluderande, evangeliska och öppna gemenskaper.

Församlingar som har tillväxt, i betydelsen att medlemsantalet ökar, har uppmärksamats av Svenska kyrkans enhet för forskning och analys. 2010 presenterades rapporten *Församlingar mot strömmen* (Sandberg, Andreas, Svenska kyrkan 2009). Rapporten redovisade resultaten av studier genomförda i församlingar där medlemsantalet ökat. Rapportens slutsats var att orsakerna till medlemsökningen till stora delar hade att göra med in- och utflyttning. Församlingar i expansiva kommuner eller kommundelar kunde på kort tid öka medlemsantalet på grund av inflyttning och givetvis gällde det motsatta vid utflyttning. Rapporten lyfte fram betydelsen av att församlingen förmår att anpassa verksamheten vid en stor inflyttning av människor.

På samma enhet pågår sedan 2017 forskningsprojektet *Kyrkotillhörighet under förändring*. Syftet med projektet är att öka kunskapen om kyrkotillhörighet när den demografiska-, socioekonomiska- och etniska strukturen förändras. I forskningsprojektet genomförs en delstudie av medlemmars relation till Svenska kyrkan i befolkningsexpansiva kommuner och pastorat.

### **Tidigare behandling i kyrkomötet**

Kyrkomötet har behandlat motioner om Nya sätt att vara kyrka vid två tidigare tillfällen.

Det ena var 2015. Då menade kyrkolivsutskottet (motion 2015:55, KI 2015:12) att motionären tog upp en angelägen fråga och att Svenska kyrkan har mycket att lära av den anglikanska kyrkans arbete. Utskottet föreslog därför kyrkomötet att bifalla motionens första punkt (som handlade om att tillsätta en arbetsgrupp), men avslå övriga delar av motionen som rörde bemanning och avsättning av medel). Med anledning av motionen föreslog utskottet att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta resurser för arbetet med Nya sätt att vara kyrka. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag (KmSkr 2015:14).

Det andra var två år senare. I motion 2017:51 föreslog motionären att 7,5 miljoner kronor skulle avsättas under en treårsperiod (2,5 miljoner kronor per år) för det fortsatta arbetet med Nya sätt att vara kyrka. Utskottet menade att detta koncept redan erhållit stora anslag och att de pengar som tilldelades 2015 inte använts fullt ut samt

att Nya sätt att vara kyrka går hand i hand med andra satsningar. Utskottet föreslog därför att motionen skulle avslås vilket också blev kyrkomötets beslut.

KI 2021:8

## Utskottets överväganden

### Motion 2021:28 Bygga församling

**Utskottets förslag:** Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:28.

Utskottet menar att motionären belyser viktiga perspektiv som handlar om utveckling av Svenska kyrkans församlingsarbete. Vid behandlingen av motion 2021:28 har utskottet kunnat konstatera att det är ett omfattande och svårt arbete att identifiera sådana församlingar som motionären refererar till. Utskottet har uppfattningen att ett sådant arbete kommer kräva stora resurser. Under behandlingen av motionen framkom att det finns nätverk, metoder och forskning kring det som rör församlingstillväxt. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motionen.

### Motion 2021:41 Nya sätt att vara kyrka

**Utskottets förslag:** Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:41.

Vid behandlingen av motion 2021:41 har utskottet konstaterat att det är bra att Svenska kyrkan prövar nya strategier för församlingsutveckling. Det är betydelsefullt att församlingar förmår att möta människor där de finns och i deras vardagsliv. Samtidigt är det orimligt att skapa nya organisationsformer varje gång strategier ska prövas. Nya sätt att vara kyrka har redan tilldelats resurser och varit ett delprojekt i Dela tro – dela liv (2016–2017). Utskottet menar också att strategier som prövas och som visar sig framgångsrika, efter en tid bör integreras i den ordinarie verksamheten. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Digitalt sammanträde den 8 oktober 2021

På kyrkolivsutskottets vägnar

*Agne Arnesson, ordförande*

*Peter Ekman, sekreterare*

*Beslutande:* Agne Arnesson, ordförande, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egardt, Niklas Grahn, Amanda Carlshamre, Lars Jakobsson, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

*Övriga närvarande vid beslutstillfället:* Lina Dahm, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Ellionor Moberg, Tomas Fors, Christoffer Wallin, Zandra Pettersson, Cecilia Brink, Lisa Gerenmark och David Castor.

Biskop Thomas Petersson har deltagit i utskottets överläggningar.

### Reservation

Jag reserverar mig mot kyrkolivsutskottets betänkande KI 2021:8 med hänvisning till mitt yrkande om bifall av motionen (2021:41). Det är viktigt att lyckade projekt inte avbryts på grund av brist på ekonomiska medel.

*Torbjörn Aronson*